DATE DESPRE PRACTICAREA MEȘTEȘUGURILOR ÎN LOCALITĂȚI DIN ZONA VALEA LUI MIHAI ÎN PERIOADA 1852-1880

IOAN GOMAN*

DATA ON THE HANDICRAFTS PRACTICED IN THE LOCALITIES OF THE VALEA LUI MIHAI AREA IN THE PERIOD 1852-1880

Our work attempts to highlight a series of documentary information on the way of practicing crafts in several localities in the area of Valea lui Mihai, Bihor County, gathered in an associative form, guild or corporation, encountered in this period of time. Taking into account certain records from the period 1852-1880, in the work we refer to the number and the occupations practiced by the craftmen, the number of apprentices in the training of some of them, the place of birth, religion and age of those who were to pass on the secrets of such occupations.

We are talking about a number of 114 craftsmen who will work here during this period of time, but also about 228 apprentices and journeymen, some of them from localities that are today on the territory of Hungary, Slovakia and even Ukraine, practicing at least 16 occupations, 58 of which will be oriented towards shoemaker, 51 as shoemakers, 32 as tailors, 31 as blacksmiths, 14 as carpenters, 10 as carpenters, 10 as shell-makers, 8 as tinkers, 5 as millers, 5 as wheelwrights, 3 as painters, 2 as hatters, 2 as locksmiths, 2 as saddlers, 2 as locksmiths, 2 as dockers, 1 as tanner, 1 as candlestick-makers and 1 as soap-smiths.

Keywords: craftsman, apprentice, journeyman, guild, industrial corporation, Valea lui Mihai, Bihor

În rândul ocupațiilor practicate de populația din această zonă, îndeletnicirile meșteșugărești se vor număra printre cele mai frecvent întâlnite la nivelul multor comunități locale de aici. Pe lângă o serie de meșteșuguri menite a satisface nevoile de zi cu zi ale unor localități, întâlnim din ce în ce mai mult și unele ale căror produse se adresau în principal pieței, băștinașilor din alte comunități. La mijlocul secolului al XIX-lea, numărul mare de îndeletniciri practicate la nivelul unor localități devine un fenomen larg răspândit pentru viața economică a unor zone întregi. „Vocația industrială”[1] sau

* Muzeul Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal; email: etnografie@mtariicrisurilor.ro

[1]Barbu Ştefănescu, *Lumea rurală din Crișana între Ev mediu și modern*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 1998, p. 172.

apetența meșteșugărească manifestată de locuitorii multor zone, la începutul epocii moderne, apare subliniată în studiile mai multor cercetători[2]. Fie că vor fi efectuate tot timpul, fie doar sezonier, uneori și în funcție de calendarul muncilor agrare (ca și îndeletniciri complementare), meșteșugurile vor ajunge să fie cunoscute și practicate, constant, de mai mulți membri a unor comunități locale.

În ceea ce privește modul de însușire a unora dintre acestea, fie că ne referim la cele dobândite în virtutea tradiției, prin „moștenire directă", transmise din tată în fiu, fie în unele cazuri prin experiență proprie, adică din „văzute și auzite", preluate de la alți practicanți, rămân încă unele dintre cele mai uzitate modalitățile întâlnite în lumea satului tradițional de preluare, în mod „natural", a cunoștințelor și deprinderilor meșteșugărești în toată această perioadă.

Cu toate acestea, modul profesionist, recunoscut de oficialități, de dobândire a deprinderilor necesare pentru practicarea anumitor îndeletniciri meșteșugărești era cel consacrat din perioada breslelor, desființate „de iure" doar în anul 1872, dar ale căror principii vor fi respectate în mare „de facto" și în perioada următoare. În conformitate cu prevederile legale, aflate în vigoare și în perioada la care facem și noi referire, cel ce dorea să dobândească o astfel de îndeletnicire trebuia să urmeze stagiul de ucenic, deseori de la o vârstă fragedă, după cum vom constata în cele ce urmează, apoi de calfă sau lucrător și în final, în urma unui examen practic, pe cel de meșter. O calitate care era apoi certificată de un brevet sau carte de meșter în virtutea căreia un astfel de meseriaș se putea înscrie într-o asociație profesională, unde dobândea anumite drepturi, plătind în schimb anumite taxe și cotizații[3] pentru a fi recunoscut ca atare de autorități.

Din păcate, despre această zonă au fost publicate, cu toată istoria ei extrem de interesantă, după cunoștințele noastre, până acum au apărut relativ

---

[2] Boris Zderciuc, *Cu privire la situaţia social-economică în localităţile din sudul raionului Beiuş (Regiunea Crişana) specializate în meşteşuguri artistice (de la mijlocul secolului al XVIII, până la începutul secolului XX)* în *Studii şi cercetări de etnografie şi artă populară*, Bucureşti, 1965, p. 53-65; Tancred Bănăţeanu, *Arta populară în satele specializate din raionul Beiuş, Regiunea Oradea*, în *Studii şi cercetări de istoria artei*, Nr. 1-2, Bucureşti, 1954, p. 21-38; Nicolae Dunăre, *Sate din Zarand specializate în meşteşuguri*, în *Sargeţia*, III, Deva, 1956, p. 117-145; Leontin Ghergariu, *Sate româneşti din Sălaj specializate în meşteşuguri*, în *Sesiunea de comunicări ştiinţifice a muzeelor de etnografie şi artă*, 1966, Bucureşti, 1972, p. 160-169; Aurel Chiriac, *Consideraţii istorice privind apariţia satelor cu meşteşugari specializaţi*, în *Biharea*, X, Oradea, 1982, p. 108-125.

[3] Erzsébet Szendiné Orvos, *A Debreceni Fazekas Ipartársulat története a levéltári források tükrében*, în *Évkönyve*, A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár, XXI. Debrecen, 1994, p. 202.

puține studii de specialitate[4], dintre care doar unele se referă parțial și la problematica unor astfel de preocupări ale populației din zonă[5].

Practicarea unor meșteșuguri, strâns corelate cu potențialul de materii prime, cu tradiția locală din domeniu și cu necesitățile unei cereri mereu în creștere, va deveni definitorie pentru o serie de comunități de aici în această perioadă. Existenta unor sate, inclusiv în arealul la care facem noi referire, cu meșteșugari renumiți în practicarea unor îndeletniciri, putând fi, în acest caz, mai mult decât revelatoare. Evoluția multora dintre aceste îndeletniciri fiind puternic însă marcată și de trecutul acestora, un trecut a cărui cunoaștere rămâne tributar și modului de consemnare a unor astfel de activități profesionale. Să nu uităm că din imediata apropiere a zonei la care facem și noi referire ne parvin cele mai vechi mențiuni documentare despre practicarea meșteșugurilor în Bihor. Este vorba despre un act de danie din 1169 al mănăstirii Sâniob, în care apar pomenite și casele mai multor meșteșugari (patru de cojocari, două de fierari, trei de pielari-tăbăcari, două de piuari, patru de morari, cinci de lemnari și șapte de brutari)[6]. Cel mai adesea, consistența și regularitatea unor asemenea înregistrări fiind factorii determinanți în cercetarea și surprinderea evoluției unor atare meșteșuguri. Având în vedere că, o lungă perioadă de timp, cele mai multe meșteșuguri se practicau adesea pe lângă domeniile marilor stăpâni de pământ este de la sine înțeles că și consemnarea lor era condiționată de anumite priorități domeniale.

Interesul stăpânului de pământ sau al autorităților statului (cele care țineau cu precădere evidențe în acele vremuri) față de asemenea îndeletniciri era în funcție de consistența veniturilor ce puteau fi strânse în urma obligațiilor datorate de supus. În conscrieri, registre de dijmă și alte acte de evidentă, în

---

[4] Zoltán Nánási, *Descoperiri în necropola celtică de la Curtuișeni*, în *Crisia*, Oradea, 1973. 29–46. M. Roska, *Cercetări la Cetățuia de la Otomani*. Dacia II., 1925. p. 400–416; Nicolae Chidioșan, *O necropolă din feudalismul timpuriu descoperită la Sălacea*, în *Studii și cercetări de istorie veche*. 4., Tomul 20, 1969, p. 611–615; Iván Ordentlich, *Un depozit de vase de tip Otomani de la Valea lui Mihai*, în *Studii și comunicări*, 12, Muzeul Bruckenthal, Sibiu, 1965, p. 181–197; Ferenc Báthori (coord.), *Érmihályfalva monográfia*, 1998; Nánási Zoltán, *Dr. Andrássy Ern az Érmellék utolsó polihisztora*, Oradea, 2003; Kovács Rozália, *Érmihályfalvi temetők*, Nagyvárad, 2006; Andrea Éva Szilágyi (Ed.), *Emlékül, hogy emlékezz! Érmihályfalva monográfiája*, Érmihályfalva, 2016; Szilágyi Éva Andrea, *Érmihályfalva vásártörténete*, 2018.

[5] Timkó István, *Érmihályfalva iparosságának múltja és jelenje*, Ermihályfalva, 1912; Kovács Rozália, *Utak a múltba. Helytörténeti és néprajzi tanulmányok Érmihályfalváról*, Nagyvárad, 2013, p. 120-122; Tereza Mózes, *Împletitul – îndeletnicire casnică specializată în Valea Erului*, în *Contribuții la cunoașterea etnografiei din Țara Crișurilor*, 10, Oradea, 1971, p. 51-80; Varga Gyula, *Az Érmelléki szőlőkultúra*, Berettyóújfalu, 1976, p. 3-99.

[6] Stefan Pascu, *Mestesugurile din Transilvania pâna în secolul al XVI-lea*, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1954, p. 22.

principal, erau notate veniturile obținute sau sumele datorate de supușii care practicau un anumit meșteșug, mai rar și numele altor îndeletniciri prestate. Atenția se îndrepta cu precădere spre venit, iar spre activitatea desfășurată, de regulă, numai când trebuia justificat în mod particular acel venit. Având în vedere realitățile cu privire la această stare de lucruri din zona aflată în atenția noastră, una cu domenii nobiliare mai restrânse, în comparație cu cele ale Capitlului sau Episcopiei romano-catolice de Oradea, care vor ajunge să dețină o bună parte din localitățile aflate în partea central și sud-estică a comitatului Bihor, mărturiile documentare cu privire la localitățile de aici vor fi și ele mult mai restrânse și lacunare decât a celor situate pe domeniile ecleziastice, amintite mai sus, mult mai riguros organizate.

Cu toate acestea cele mai relevante date de interes general, cu privire la situația și evoluția practicării unor atare îndeletniciri în zona noastră, ne parvin din unele statistici întocmite de autoritățile statului, începând cu mijlocul secolului al XVIII-lea[7]. Ca apoi, treptat, din prima parte a secolului al XIX-lea, să constatăm că ponderea multor îndeletniciri va ajunge să fie și mai semnificativă din moment ce în unele localități, datorită numărului mare de meșteșugari, se vor constitui asociații breslașe (unele cu caracter rural) care vor fi consemnate, de anumite studii de specialitate, inclusiv în perioada la care facem și noi referire[8].

---

[7] Ca atare, în anul 1763, referindu-ne strict la satele dintr-o conscriere menţionate în zona noastră aflăm că la această dată în plasa ***Ierului*** erau la Albiș - 4 meșteșugari (1 rotar, 1 cizmar, 1 fierar, 1 muzicant), în Târgușor Bihor 1 fierar, Almosd (azi în Ungaria) – 3 cizmari, Bagamér (Ungaria) – 2 meșteșugari (1 cizmar, 1 fierar), Cenaloș – 1 fierar, Ciocaia – 1 fierar, Diosig - 39 de meșteșugaari (1 tâmplar, 1 bărbier-frizer, 11 cizmari, 1 olar, 2 dogari, 9 fierari, 1 zidar, 3 muzicanţi, 4 croitori, 2 cojocari, 2 ţesători, 1 ţiglar şi 1 pantofar), Adoni – 4 (1 rotar, 2 zidar şi 1 ţiglar), Cheșereu – 3 (2 fierari, 1 croitor), Șimian – 1 fierar, Făncica – 1 cizmar, Roșiori Bihor – 1 rotar, Crestur – 1 fierar, Cherechiu – 1 fierar, Kokad (Ungaria) – 1 fierar, Köly (Ungaria) – 1 măcelar, Cubulcut – 21 (18 rotari, 1 cizmar, 1 fierar, 1 muzicant), Valea lui Mihai – 3 (2 cizmari, 1 fierar), Petreu – 1 olar, Leta Mare – 5 (3 fierari, 1 muzicant, 1 croitor), Otomani – 7 (1 dulgher, 2 fierari, 4 muzicanţi), Sălacea - 5 (2 cizmari, 3 fierari), Sântimreu - 2 (1 dogar, 1 muzicant), Sâniob - 15 (1 dulgher, 1 rotar, 2 cizmari, 1 olar, 1 fierar, 1 zidar, 1 croitor, 1 cojocar, 2 ţesători, 1 ţiglar, 1 tăbăcar, 2 pantofari), Săcuieni – 25 (1 tâmplar, 2 dulgheri, 2 rotari, 1 cizmar, 2 dogari, 6 fierari, 4 zidari, 1 muzicant, 2 croitori, 1 curelar, 1 ţesător, 2 tăbăcari), Abrămuţ – 2 (1 rotar, 1 cojocar). În plasa Ierului fiind menţionate la această dată şi meşteşugari din localităţi care erau situate pe valea Barcăului. Este cazul celor din Abram unde apare consemnat 1 cojocar, a celor din Balc cu 3 meșteșugari (1 tâmplar, 1 fierar, 1 lăcătuș), Marghita – 92 (1 dulgher, rotar, 6 cizmari, 45 de olari, 1 fierar, 1 frânghier, 2 zidari, 5 lăcătuşi, 2 croitori, 1curelar, 2 cojocari, 7 ţesători, 15 tăbăcari), Mișca – 4 (1 cizmar, 1 fierar, 1 croitor, 1 ţesător), Pocluşa de Barcău – 1 rotar, Sărsig – 1 sumănar, Suplacu de Barcău 3 (1 cizmar, 1 olar, 1 fierar), Suiug – 1 croitor, Tria – 1 dulgher şi Tăuteu 2 (1 cizmar, 1 fierar). Bársony István, *Bihar megye…*, p 119-124.

[8] Pentru zona noastră și cele din imediata apropiere, pentru acest interval temporal, pot fi amintite cele din Diosig (cizmari în 1822), din Săcuieni (ciubotari în 1808, tăbăcari şi pantofari în 1840), din Marghita, în 1823 breasla şubarilor, în 1821 a tăbăcarilor, în 1838 a pălărierilor,

Fără a pune la socoteală breslele care se întemeiază în această perioadă în orașele mari, cele înființate în aceste mici târguri cuprind un număr apreciabil de meșteșuguri care acoperă o largă paletă funcțională. Faptul că se înființează asociații breslașe cu asemenea frecvență, inclusiv în zone rurale, dovedește până la urmă ritmul de dezvoltare şi ponderea pe care meșteșugurile o aveau în sistemul ocupațional. Evident că din moment ce pentru întemeierea unei bresle trebuiau să se asocieze mai multe tipuri de meșteșuguri, putem deduce că numărul celor care le practicau nu era foarte ridicat, dar totuși, dacă apar incluse în asemenea asociații, înseamnă că erau practicate în mod constant şi de cele mai multe ori ca principală sursă de venit.

Intervalul temporal aflat în atenția noastră, din 1852 și până în 1880, este unul puternic marcat de o serie de reglementări legislative care vor influența în mod decisiv modul de practicare asociativă a unor atare îndeletniciri meșteșugărești. În virtutea mai vechilor demersuri ale autorităților de a reforma vechiul sistem de activitate al breslelor, de sorginte medievală, se va ajunge, în cele din urmă, în anul 1872 (conform articolului 83 din Legea VIII), să se consfințeze desființarea breslelor în cel mult 3 luni de la data emiterii acestei prevederi legale și transformarea liberă a acestora în asociații industriale într-un interval de timp de cel mult 9 luni de zile de la intrarea în vigoare a acestei legi[9]. Un răgaz de timp care în fața realităților existente se va dovedi a fi unul mult prea scurt pentru organizarea multor asociații breslașe, drept urmare, constatându-se că o astfel de „liberă asociere” nu era în

iar mai târziu, în 1847, una mixtă (cu mai multe tipuri de meșteșuguri), la Carei una mixtă în 1819 (pălărieri, vopsitori, gubari, rotari, fierari, tâmplari, lăcătuși geamgi, țesători, dogari, zidari, frânghieri, curelari, șelari, croitori, năsturari, tăbăcar, pantofari, cizmari, olari, cojocari, hornari, dulgheri, tâmplari, lăcătuși), iar la Tășnad, în 1837 cea a cojocarilor, frânghierilor și curelarilor. Kovách Géza, *Răspândirea breslelor rurale în partea de vest a României în secolul al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea*, în *Ialomița, materiale de istorie agrară a României*, Slobozia, 1983, p. 527; Augustin Mureșan, *Sigilii de bresle din vestul și nord-vestul României (secolele XVI-XIX*), Editura Mega, 2006, p. 54-73; Ioan Goman, *Politică statală, economie domenială și dezvoltare rurală. Meșteșugurii și industrii țărănești din Crișana în secolul al XVIII-lea și prima parte a secolului al XIX-lea*, Editura Muzeului Țării Crișurilor/Editura Universității din Oradea, Oradea, 2011, p. 361-362.

[9] Prevederile integrale ale acestui paragraf erau următoarele: „Toate breslele existente își încetează existența în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi. În cazul în care majoritatea foștilor membri ai breslei formează o asociație industrială în termen de 9 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, bunurile breslei dizolvate sunt transferate acestei asociații; în caz contrar, bunurile fostei bresle sunt donate de adunarea generală a breslei în scopuri industriale de interes public, iar dacă adunarea nu dorește să adopte o astfel de hotărâre, jurisdicția respectivă decide cu privire la transferul activelor asociației în scopuri industriale”. https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=87200008.tv (consultat în 10.09.2024).

„avantajul meseriașului cu o tradiție obișnuită”[10], aceasta perioadă va fi ulterior prelungită.

Drept urmare, prin Legea XVII din 1884, dorindu-se a fi corijate unele din aceste scăpări, va fi prevăzut, printre altele, în mod expres, faptul că în așezările cu mai mulți meseriași care exercită o profesie calificată, la cererea a două treimi dintre aceștia, în orașe „cu un consiliu de jurisdicție”, ori la cererea Camerei de Comerț și industrie, în comunele „cu mai puțin de o sută de artizani”, se pot constitui într-un organism industrial asociativ al celor ce practicau asemenea îndeletniciri[11]. Cu toate acestea va fi o practică frecvent întâlnită, dat fiind și faptul că activele breslelor au trecut în patrimoniul noilor organizații profesionale, să se păstreze încă vechea denumire și ca atare „să găsim detalii despre bresle în procesele-verbale ale asociațiilor industriale” sau să întâlnim „note la sfârșitul proceselor-verbale care se referă la funcționarea breslelor și a asociațiilor industriale”[12].

De fapt, acesta va fi și cadrul legislativ în care se va înființa la data de 14 octombrie 1887 Corporația Industriașilor din Valea lui Mihai, prilej cu care se vor aproba statutele și se va alege conducerea interimară. Din relatările ulterioare, bazate pe traducerea procesului verbal de constituire, ședința acesteia a avut loc „la școala mare a băieților” din localitate, cu participarea majorității meseriașilor din comună, cei prezenți subliniind că a „sosit timpul”, „ca despărțirile urâte” dintre industriașii din Valea lui Mihai, între care „nu există nici o legătură”, să „se sisteze”, să „se unească într-o Corporațiune”, că astfel „cu atât mai tare și mai sigur se pot apăra interesele lor”. Cu acest prilej va fi aleasă și conducerea interimară a corporației, având ca președinte pe Francisc Nagy, subpreședinte (vicepreședinte) pe Ștefan Chiș, secretar pe Petru Bacso, casier pe Alexandru Csiri, controlori (cenzori) pe Barna Polyák,

[10] De fapt revizuirea Legii VIII din 1872 a fost cerută încă de la început de meșteșugari care s-au plâns de nepregătirea și nefondarea legii. Mulți au văzut că modelul vechi de organizare industrială bazat pe asociații breslașe nu avea cum să profite de „libertatea nelimitată a industriei” reglementată prin această lege, fiind favorizate „doar elementele puternice din punct de vedere al capitalului”. E drept că „fără contactele și cunoștințele financiare necesare” o astfel de „liberă asociere nu era în avantajul meșteșugarului cu o tradiție obișnuită”, ci „dimpotrivă, acesta trăia abolirea breslelor ca pe o dezintegrare organizațională a profesiei”. Nu întâmplător principala sarcină a susținătorilor acestei legi va fi „reorganizarea și unirea meșteșugarilor”, dorindu-se a fi să i se confere unui astfel de organism asociativ nou, „competențe de autoritate industrială de prim grad, de supraveghere profesională, de formare prin ucenicie și de examinare a calfelor” sau lucrătorilor. http://mek.niif.hu/02100/02152/html/08/147.html#151 (consultat 14.09.2024).

[11]ttps://net.jogtar.hu/getpdf?docid=88400017.TV&targetdate=&printTitle=1884.+%C3%A9vi+XVII.+t%C3%B6rv%C3%A9nycikk&referer=1000ev (consultant la 19.09.2024).

[12] Erzsébet Szendiné Orvos, *op. cit*, p. 199.

Gavril Chiș, Ioan Bacsi, iar ca membri în comitetul de conducere pe Tivadar Budai, Henric Herbe, Iosif Fekete, Mor Neufeld, Ioan Novac, Beniamin Klein, Alexandru Tompa, Francisc Csokasi, Arpad Hauer, Gavril Kovács, Ignațiu Egri, Mihail Catona, Antoniu Moruța, Alexandru Kovács, Ede Hintalan, Andrei Pop, Ioan Pope și Antoniu Zborai[13].

Demersul nostru are la bază informații dintr-o serie de documente de arhivă, preponderent evidențe și statistici, începând cu anul 1852, de când dispunem de o consemnare cu lista membrilor care fac parte din breasla meseriașilor din Valea lui Mihai, aprobată prin înaltul decret regesc[14], dar și o consemnare a numărului de ucenici și calfe pe care, mulți dintre membri acestei reuniuni profesionale, îi vor instrui și transmite tainele unor meserii între anii 1853-1880[15]. Practic vorbim de un interval temporar, desfășurat între primele informații, după știința noastră, referitoare la existența unei bresle (mixte) a meșteșugarilor de aici și trecerea de la o atare organizare profesională, bazată pe o serie de principii, cum spuneam, de sorginte medievală, dominată de privilegii stabilite mai mult sau mai puțin arbitrar, la un mod de asociere în care factorul coagulat era dat doar de priceperea, amploarea sau numărul celor cu preocupări meșteșugărești.

În baza evidențelor noastre, între 1852 și 1880, apar consemnați, cu toate greutățile întâmpinate în citirea unor documente, șterse și slab lizibile pe alocuri, dar și a modului diferit de scriere a unor nume (Káin sau Káijn, Veisz sau Weisz, Svartz sau Schvartz etc.), au putut fi identificate un număr de 114 persoane care vor activa în acest interval temporal în cadrul unei astfel de reuniuni profesionale a meseriașilor din Valea lui Mihai, la început sub numele de breaslă (până în 1872), apoi sub cel de corporație a industriașilor, denumire sub care va putea fi întâlnită până spre mijlocul secolului XX.

În ceea ce privește meseria practicată în perioada avută în atenție de noi (1852-1880) la nivelul acestor comunități, cei mai mulți dintre aceștia sunt cizmari – 24 de meșteri, urmați de croitori – 18 meșteri, pantofari – 14, fierari – 11, tâmplari – 10, frânghieri – 7, rotari – 6, cojocari – 5, dogari – 3, lăcătuși – 3,

---

[13] Printre cei prezenți s-au mai numărat și Geza Nemes, Francisc Csókási, Francisc Nagy, Alexandru Tompa, Stefan Kis, Barna Polyák, Ioan Bacsi, Ioan Novac, Ioan Pope!, Ignațiu Egri. Arhivele Naționale ale României, Serviciul Județean Bihor, *Fond Asociația Micilor Meseriași Valea lui Mihai*, inv. 82 (în continuare ANRSJBh, *Fond Asociația Micilor Meseriași Valea lui Mihai)*, d. 29 (1920-1929), f. 369.

[14] Intitulat „Az Ermiháyfalvai Czéh tarszilatban A. Cs. Kiralyi magos kormány által jóvá hagyatot s a szent napon s évbén nyert vegyes mester emberek névsora”, documentul redată o listă cu membri acestei asociații profesionale stipulând numele și prenumele meseriașului, profesia, religia, iar la observații, pentru cei din alte localități și domiciliul acestora. ANRSJBh, *Fond Asociația Micilor Meseriași Valea lui Mihai*, d. 2/1852, f. 1-3.

[15] *Ibidem*, d. 3/1852-1880, f. 1-27.

lumânari și săpunari – 3, tăbăcari – 2, pălărieri – 2 și câte 1 ceasornicar, curelar, morar, sticlar, zugrav (vopsitor) și zidar. În total fiind vorba de 19 tipuri de meserii practicate, din care cele mai multe, după cum lesne se poate observa, aveau menirea de a asigura utilarea cu cele necesare a gospodăriilor din zonă.

Având în vedere că în unele cazuri nu se precizează în mod expres localitatea de proveniență a meseriașilor, situație în care credem că se aflau cei din Valea lui Mihai a căror loc de domiciliu era cunoscut și ca atare nu se mai impunea a fi menționat, prin urmare și noi am procedat în consecință în ceea ce privește statistica întocmită. Drept urmare, constatăm că cei 114 meseriași proveneau din 18 localități, din care cei mai mulți erau din Valea lui Mihai – 85 de persoane, din Curtuișeni – 10 persoane, din Almosd (Ungaria) – 3, din Șimian - 2, iar doar câte o persoană din Adoni, Andrid, Bánháza (Ungaria), Carei, Mișca, Nagybajom (Ungaria), Nyírábrány (Ungaria), Nyíracsád (Ungaria), Pișcolt, Săcuieni, Sântimreu, Șilindru, Tiszalök (Ungaria) și Türkevi (Ungaria).

Situația este oarecum asemănătoare și în ceea ce privește religia acestor meseriași. În unul din documentele noastre, doar pentru perioada 1852-1869, avem consemnată frecvent și religia meșterilor, în alte cazuri astfel de precizări lipsesc, dar având în vedere numele acestora credem că cel mai probabil ar fi de religie reformată (de altfel majoritară în această zonă). Din cei 114 meșteri, aproape jumătate, 61 de persoane, erau de religie reformată, aproape un sfert, 29 de persoane, de religie mozaică, 13 de religie romano-catolică și 11 fără a avea astfel de date consemnate.

Din acest număr de meseriași, practic, o bună parte vor fi consemnați începând cu anul 1852, cum se poate deduce și din anexa lucrării noastre, ca membri a breslei din această localitate, dar sunt și alții care se vor alătura pe parcurs, dintre care unii apar menționați doar pentru un singur an de activitate, iar alții pentru o perioadă mult mai lungă. De pildă, din cei 114 meseriași, numai puțin de 53 au fost consemnați ca activând doar un singur an de zile (din care 22 doar în anul 1852, 2 în 1853, 1 în 1855, 2 în 1856, 1 în 1857, 3 în 1858, 4 în 1859, 4 în 1860, 1 în 1863, 1 în 1865, 1 în 1867, 4 în 1868, 4 în 1869, 1 în 1871 și 3 în 1879), iar alții pentru o perioadă mult mai îndelungată de timp. Ca atare Spitz Jákob, croitor și Bernáth Jákob, pantofar, apar consemnați în perioada 1852 – 1858, Béke Sándor, fierar, între 1852-1867, Berényi János, fierar, între 1852-1871, Szépszéri József, cizmar, între 1852-1876, Nagy Ferentz, tâmplar, între 1857-1880, dar și mulți alții care pentru o perioadă mai scurtă sau mai lungă de timp au fost membri activi în cadrul acestei asociații[16].

Mult mai concludentă și sugestivă pare a fi activitatea meseriașilor din această zonă în ceea ce privește transmiterea cunoștințelor unor atare

[16] *Ibidem*, d. 2/1852, f. 1-3.

îndeletniciri, reflectată în numărul de învățăcei, fie ei ucenici sau calfe, pe care o bună parte din meseriașii de aici îi vor instrui în deprinderea însușirii tainelor unor atare meserii. Conform unor evidențe a ucenicilor și calfelor care încercau să deprindă tainele unei anume meserii, activând în conformitate cu prevederile legale, pe lângă un meșter apreciat din cadrul acestei asociații, constatăm că în această perioadă numai puțin de 227 de persoane, în general tineri, vor activa pe lângă meșterii de aici pentru a-și însuși o meserie sau alta. Datele de care dispunem pentru o perioadă de aproape trei decenii din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, pot creiona nu numai anumite priorități privind interesul tinerilor față de o meserie sau alta, dar și tendința de dezvoltare ori cerințele economice ale societății din această perioadă. Ca atare, din cele 227 de persoane, de tineri, care vor dori să deprindă tainele unei meserii, constatăm că 58 se vor orienta spre cea de pantofar, 51 spre cea de cizmar, 32 spre cea de croitor, 31 spre cea de fierar, 14 spre cea de tâmplar, 10 spre cea de cojocar, 8 spre cea de frânghier sau funar, 5 spre cea de morar, 5 spre cea de rotar, 3 de zugrav sau vopsitor, 2 de pălărier, 2 de lăcătuș, 2 de săpunar, 2 de dogar, 1 de tăbăcar, 1 de lumânar și 1 de săpunar-lumânar. În total, fiind vorba de 16 îndeletniciri meșteșugărești a căror învățare era asigurată de un număr de 63 de meșteri, la care se adaugă și o instituție de cult, fiecare putând avea în pregătire, în diferite stadii, ca ucenic sau calfă (lucrător), una sau mai multe persoane.

În ceea ce privește relația meșterilor cu cei pe care îi instruiesc, întâlnim cazuri în care unii aveau în pregătire doar un singur ucenic sau calfă (25 de meșteri), dar și cazuri, e drept mult mai puține, doar 3, în care alții vor avea mai mult de 10 persoane în pregătire în toată această perioadă de timp. De pildă, pantofarul Simkó György, va avea 11 (5 ucenici, 3 calfe și 3 care au făcut integral pregătirea, ca ucenic și calfă), pantofarul Káin (Kájin) Mózes, va avea 16 (5 ucenici, 7 calfe și 4 care au făcut stadiul complet de pregătire cu acesta), iar cizmarul Szépszeri József, va avea 18 persoane (12 ucenici, 2 calfe și doar 2 care au continuat cu acesta pregătirea, atât ca ucenic, cât și ca și calfă). De departe, ponderea cea mai semnificativă o au meșterii care au un număr mic de calfe sau ucenici în pregătire, din moment ce mai mult de jumătate, mai exact în 37 de cazuri, vor avea doar cel mult 2 persoane pentru instruire (din care 25 de meșteri cu o persoană, iar 12 cu 2 persoane), apoi 3 meșteri cu trei persoane, 4 meșteri cu 5 persoane, 7 meșteri cu 5 persoane, 2 meșteri cu 6 persoane, 2 cu 7 persoane, 1 cu 8 persoane, 4 cu 9 persoane, 1 cu 11 persoane, 1 cu 16 persoane și 1 cu 18 persoane sau învățăcei, după cum am mai menționat anterior. Pe ansamblu, din cei 227 de elevi sau practicanți care învățau meserie la acești meșteri, 98 vor apare consemnați în această perioadă ca și ucenici (repartizați la 46 de meșteri), 68 de calfe (repartizate la 38 de

meșteri) și 63 de învățăcei care se vor pregăti integral (ca și ucenic și ca și calfă) la același loc, distribuiți la un număr de 21 de meșteri. La fel de adevărat este și faptul că întâlnim cazuri în care o persoană va începe pregătirea, ca ucenic, cu un meșter și o va continua ca și calfă cu alt meșter. Spre exemplu, în această perioadă, Bercik Imre, apare consemnat că învăța meseria de cizmar, ca ucenic, în 1858, la Szépszéri József, iar ca și calfă la Ozsváth Mihály în 1863, la fel și Bütás Ferentz care învața tot meseria de cizmar, în 1876, ca ucenic de la Szépszéri József, iar ca și calfă de la Túnyogi Sámuel în aul 1879, Katz Márton, deprindea tainele meseriei de croitor, în anul 1856 de la meșterul Grinfeld Hajman, iar ca și calfă de la Gotlib Májer în anul 1859, Kéri József, fierar, era ucenic în 1871 la Pethe Ferentz, iar calfă la Berényi János ăn 1876, Sámuel Mózes, croitor, era ucenic în 1856 la Grinfeld Hajman, iar calfă la Júng Jakób în 1859, Szilágy Károly, pantofar era ucenic la Svartz János în 1875, iar calfă la Nemes Géza în 1879, la fel cum Zih János, pantofar, era ucenic la Megyesi Károly în 1870, iar ca și calfă la Kúlcsár Zsigmond în 1874. Tot în acest context pot fi amintite și alte situații în care, datorită fie unor scăpări a celui ce a consemnat, fie a unor erori privind evidența, apare pentru o persoană menționat același an, atât la începerea perioadei de ucenicie cât și a celei în care lucra ca și calfă, asta deși vârsta menționată a celui ce învăța o atare îndeletnicire era diferită. Ca exemplu, Ádám Daniel, născut în Șimian, de religie reformată, apare în consemnările noastre în anul 1868, atât ca și ucenic cu vârsta de 17 ani, cât și ca și calfă în vârstă de 20 de ani. Un exemplu, alături de care pot fi invocate și altele, prin care putem să realizăm, având în vedere situația din perioada la care facem și noi referire, la nivelul unor asemenea asociații profesionale, că nu de puține ori corectitudinea unor atare consemnări depindea de pregătirea și seriozitatea sau acribia celui ce făcea astfel de înregistrări.

De mare interes pot fi și alte date menționate în documentele sau statisticile avute în vedere de noi în cadrul acestui demers privind situația celor ce apar înregistrați în statisticile din această perioadă cu vârsta, locul de naștere și chiar religia ucenicilor sau calfelor ce vor activa pe lângă meșterii înregistrați în cadrul acestei reuniuni profesionale.

În ceea ce privește vârsta celor care intrau într-un asemenea program de pregătire, constatăm că avem 3 cazuri când această activitate începea de la o vârstă extrem de fragedă, de la 11 ani, cum se întâmpla în cazul ucenicului pantofar din Pișcolt, precum și a lui Káin Izsák, tot pantofar, din Valea lui Mihai. O situație la limita legislației în vigoare care prevedea că la asemenea vârstă se putea începe o asemenea activitate doar prin dispense speciale, ca mai apoi de la vârsta minimă de acceptare a unor astfel de activității, cea **de 12 ani** să avem nu mai puțin de 9 ucenici (1 lăcătuș, 1 cojocar, 2 croitori, 2

pantofari, 3 cizmari), la cea de 13 ani să avem 20 de ucenici, **la 14 ani** să fie menționați 38 de ucenici, ca mai apoi, de la 15 ani, să avem menționate din ce în ce mai mult numărul calfelor în detrimentul ucenicilor. Drept urmare, **la 15 ani** vom avea consemnați 32 de învățăcei din care 30 vor fi ucenici și 2 vor fi calfe, **la 16 ani** din 33, vom avea 20 de ucenici și 13 calfe, **la 17 ani**, să avem 43 din care 15 ucenici și 28 de calfe, la **18 ani** din 44 de învățăcei să avem 14 ucenici și 30 de calfe, **la 19 ani** din 37 de astfel de discipoli să avem 9 ucenici și 26 de calfe, **la 20 de ani**, din 16 învățăcei să avem doar 2 ucenici și 16 calfe, **la 21 de ani** din 7 persoane menționate să avem 2 ucenici și 5 calfe, **la 22 de ani** din 5 persoane 1 să fie ucenic și 4 calfe, **la 23 de ani** o calfă, **la 24 de ani** 2 calfe, **la 25 de ani** 2 calfe, iar la 26, 27 și 28 de ani doar câte o calfă. Sigur că toate aceste date pot fi interpretate în diverse moduri, cert este că pe măsura înaintării în vârstă crește numărul celor care urmau să susțină cea de a doua etapă a desăvârșirii profesionale, cea de calfă, înaintea promovării examenului de meșter. Nu poate să nu ne atragă atenția vârsta fragedă a începerii unei astfel de pregătiri profesionale, în consonanță oarecum cu realitățile timpului (mult diferite de cele din zilele noastre), dar și durata de însușire a unor astfel de cunoștințe, care se întindea cel mai adesea pe o perioadă de 4 ani, din care jumătate era parcursă ca și ucenic, iar cealaltă jumătate ca și calfă. Legislația din acea perioada va încerca oarecum să protejeze tinerii care erau dați de părinți sau tutori unor anumiți meșteri pentru a învăța o meserie sau alta, stipulând clar drepturile și obligațiile fiecăreia dintre părți, deși deseori se înregistrau unele abuzuri, cu toate acestea la sfârșitul pregătirii cea mai mare parte a acestora deveneau meseriași desăvârșiți.

Nu poate să nu ne atragă atenția locul de naștere a multora dintre acești învățăcei sau cursanți, fie ei ucenici sau calfe, care deseori se situa la o distanță apreciabilă față de cel al sediului din Valea lui Mihai a acestei organizații profesionale. Deși aproape jumătate din cei implicați în procesul de însușire a unor astfel de meserii sunt consemnați că s-au născut în Valea lui Mihai, la care se adaugă și alții, fie din localitățile din apropiere, aflate actualmente pe teritoriul țării noastre, fie pe teritoriul unor state vecine, în consonanță cu granițele de stat din acea perioadă, pe teritoriul Ungariei, Slovaciei sau chiar al Ucrainei. Așa se face că dintre ucenicii și calfele a căror loc de naștere apare consemnat în localități din România, din județul **Bihor**, vom avea 159 de persoane care provin din 20 de localități (101 din Valea lui Mihai, 20 din Șimian, 6 din Adoni, 5 din Galoșpetreu, 4 din Curtuișeni, 4 din Săcuieni, 2 din Oradea, 2 din Ciocaia, 2 din Otomani, 2 din Cheț, 2 din Cheșereu, 1 din Marghita, 1 din Tăuteu, 1 din Sălacea, 1 din Cherechiu, 1 din Mișca, 1 din Abram, 1 din Olosig, 1 din Șilindru și 1 din Urvind). Din județul **Satu Mare** avem 20 de persoane născute în 11 localități (5 din Pișcolt, 3 din Pir, 2 din

Andrid, 2 din Carei, 2 din Santău, 1 din Vetiș, 1 din Craidorolț, 1 din Sudurău, 1 din Ciumești, 1 din Dindești și 1 din Sanislău). Tot aici se cuvine să amintim și un alt învățăcel de acest fel, născut la o distanță ceva mai îndepărtată de zona noastră, tocmai în Delureni (Mezőújlak) din județul Bistrița-Năsăud.

Dintre cei născuți în localități aflate astăzi pe teritoriul altor state, cei mai mulți vor fi din Ungaria, de unde avem consemnate 47 de persoane care provin din 28 de localități de aici (din care 13 din Acsád, 3 din Almosd, 3 din Buda (Budapesta), 2 din Sátoraljaújhely, 2 din Leta Mare (azi Létavértes), 2 din Debrecen și câte unul din Bakonszeg, Bánháza (Fülöp), Balmazújváros, Gebe (azi Nyírkáta), Geszteréd, Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló, Kaba, Kokad, Levelek, Nádudvar, Nyírbátor, Pap (Nyírség), Pápa, Páczinyi (Pácin), Pócspetri, Szamostatárfalva, Szentgyörgyábrány (azi Nyírábrány), Tiszalök, Tokaj, Varsány, Vértes (Létavértes), dar și din **Slovacia**, 1 din Királyi (Horná Kráľová) sau din **Ucraina**, 1 din Ridnia (Radvanka) sau (Ungvár), azi Ujhorod[17].

Pornind și de la această simplă enumerare a localităților din care apare consemnat locul de naștere a celor care deveneau ucenici și calfe, elevi sau învățăcei, la meșterii care făceau parte din reuniunea profesională a celor din Valea lui Mihai, ne putem da oarecum seama de importanța acesteia la nivel zonal. Faptul că meșterii din această localitate erau căutați pentru a împărtăși din experiența lor unor tineri din zone aflate uneori la distanțe apreciabile, ne poate da unele indicii despre anvergura și modul în care se raportau locuitorii din zonă la acest centru meșteșugăresc.

Toate informațiile amintite de noi până acum, de la meșteșugurile și numărul celor care vor practica astfel de îndeletniciri aici, dar și la cel al ucenicilor și calfelor care vor activa în această perioadă de timp sub îndrumarea unora dintre aceștia, a vârstei, locului de naștere și religiei, devin date extrem de prețioase dacă avem în vedere perioada la care facem și noi referire. O perioadă în care încep să se facă din ce în ce mai evidenți pași de trecere de la producția manufacturieră la cea de fabrică, dar și una în care îndeletnicirile meșteșugărești reprezentau, de departe, încă cea mai răspândită și la îndemână modalitate de procurare a celor necesare pentru utilarea cu cele necesare a gospodăriilor țărănești de pe aceste meleaguri.

[17] *Ibidem*, d. 3/1852-1880, f. 1-27.

Tabel cu meșterii care au activat în cadrul asociației profesionale din Valea lui Mihai în perioada 1852-1880

(ANRSJBh, *Fond Asociația Micilor Meseriași Valea lui Mihai*, d. 2/1852, f. 1-3; d. 3/1852-1880, f. 1-27)

Nr. crt	Numele și prenumele	Meseria	Religia	Perioada consemnată	Localitatea
1.	Lévi Abrahám	ceasornicar	mozaică	1852	Valea lui Mihai
2.	Agaston József	cizmar	reformată	1852	Valea lui Mihai
3.	Karsay (Korfai) Márton	cizmar	reformată	1855-1858	Valea lui Mihai,
4.	Kiss Gábor	cizmar	reformată	1854-1879	Valea lui Mihai
5.	Kóti István	cizmar	reformată	1859	Valea lui Mihai
6.	Kováts András	cizmar	romano-catolică	1860	Valea lui Mihai
7.	Kozma Ferentz	cizmar	reformată	1852	Valea lui Mihai!
8.	Kundia László	cizmar	reformată	1865	Curtuișeni
9.	Lovas András	cizmar	reformată	1860	Valea lui Mihai!
10.	Nemes Zsigmond	cizmar	reformată	1858	Valea lui Mihai!
11.	Ölyüs Gábor	cizmar	reformată	1852-1854	Valea lui Mihai
12.	Ölyüs János	cizmar	reformată	1859-1860	Valea lui Mihai
13.	Ozsváth József	cizmar	reformată	1854-1856	Valea lui Mihai!
14.	Ozsváth Mihály	cizmar	reformată	1854-1864	Valea lui Mihai
15.	Páll József	cizmar	reformată	1852-1864	Valea lui Mihai!
16.	Pászki György	cizmar	romano-catolică	1868	Curtuișeni
17.	Pásztai József	cizmar	reformată	1867	Curtuișeni
18.	Szabó András	cizmar	reformată	1859	Valea lui Mihai
19.	Szendi László	cizmar	!	1868-1873	Valea lui Mihai
20.	Szépszéri József	cizmar	romano-catolică	1852-1876	Valea lui Mihai
21.	Tájglér Mihály	cizmar	romano-catolică	1852-1853	Valea lui Mihai
22.	Tóth Gábor	cizmar	reformată	1852	Valea lui Mihai!
23.	Túnyogi Sámuel	cizmar	reformată	1865-1879	Curtuișeni
24.	Vasvári István	cizmar	reformată	1858-1869	Valea lui Mihai
25.	Veisz Gábor	cizmar	!	1856	Valea lui Mihai!
26.	Grinfeld Solomon	cojocar	mozaică	1852-1853	Valea lui Mihai

27.	Maskó Tesser	cojocar	mozaică	1852	Valea lui Mihai!
28.	Mészáros Imre	cojocar	reformată	1860	Valea lui Mihai!
29.	Vajda András	cojocar	reformată	1852-1877	Valea lui Mihai
30.	Veisz József	cojocar	mozaică	1852	Piscolt
31.	Bóth Móritz	croitor	mozaică	1868	Adoni
32.	Egri Abrahám	croitor	mozaică	1858	Valea lui Mihai
33.	Ehrenfeld Márkús	croitor	mozaică	1859	Săcuieni
34.	Fekete István	croitor	reformată	1860-1879	Valea lui Mihai
35.	Gotlib Májer	croitor	mozaică	1852-1853	Valea lui Mihai
36.	Grienfeld Neuman	croitor	mozaică	1852-1856	Valea lui Mihai!
37.	Grinfeld Hajman	croitor	!	1853-1856	Valea lui Mihai!
38.	Grósz Solomon	croitor	mozaică	1855	Valea lui Mihai
39.	Júng Jákob	croitor	mozaică	1855-1856	Valea lui Mihai
40.	Kováts József	croitor	reformată	1852	Valea lui Mihai!
41.	Kulcsár József	croitor	reformată	1852	Valea lui Mihai!
42.	Kulcsár Mihály	croitor	reformată	1852	Valea lui Mihai!
43.	Nájhfeld Móritz	croitor	mozaică	1868	Bánháza, Ungaria
44.	Ritka József	croitor	mozaică	1852-1859	Valea lui Mihai
45.	Róth Móritz	croitor	!	1869-1876	Valea lui Mihai
46.	Simon Mózes	croitor	!	1853	Valea lui Mihai
47.	Spitz Jákob	croitor	mozaică	1852-1858	Almosd, Ungaria
48.	Veisz (Weisz) Mózes	croitor	mozaică	1852-1857	Valea lui Mihai
49.	Uzoanyi István	curelar	reformată	1852	Valea lui Mihai!
50.	Rak Ferentz	dogar	reformată!	1879	Curtuișeni
51.	Rentkó János	dogar	romano-catolică	1852	Valea lui Mihai
52.	Tamásy Antal	dogar	reformată	1869	Almosd, Ungaria
53.	Balog György	fierar	reformată	1870-1871	Almosd, Ungaria
54.	Béke Sándor	fierar	reformată!	1852-1867	Nyírábrány, Ungaria
55.	Berényi János	fierar	reformată	1852-1871	Valea lui Mihai
56.	Farkás Mihály	fierar	reformată	1852-1853	Valea lui Mihai

57.	Homenik Lajos	fierar	reformată!	1865-1872	Tiszalök, Ungaria
58.	Kulcsár Mihály	fierar	reformată	1863-1870	Curtuișeni
59.	László Sándor	fierar	reformată	1860-1862	Valea lui Mihai!
60.	Nagy Mihály	fierar	reformată	1852	Valea lui Mihai!
61.	Nemes János	fierar	reformată	1852	Valea lui Mihai!
62.	Pethe Ferentz	fierar	reformată	1852-1871	Valea lui Mihai
63.	Tatos Imre	fierar	reformată	1859-1879	Valea lui Mihai
64.	Bak László	frânghier	reformată	1852	Valea lui Mihai
65.	Kirkrij (Kiliy) Jósef!	frânghier	romano-catolic	1858	Valea lui Mihai
66.	König Ferentz	frânghier	romano-catolică	1852-1858	Valea lui Mihai
67.	Kováts István	frânghier	romano-catolică	1856	Valea lui Mihai
68.	Szabó Páll	frânghier	romano-catolică	1858-1863	Valea lui Mihai
69.	Sztojka Ferentz	frânghier	romano-catolică	1860-1864	Valea lui Mihai
70.	Vukiy József	frânghier	!	1860	Valea lui Mihai
71.	Harvás Sándor	lăcătuș	reformată	1868	Carei,
72.	Kiss József	lăcătuș	reformată	1864-1869	Curtuișeni,
73.	Tús József	lăcătuș	!	1879	Valea lui Mihai
74.	Biri Lajos	morar	reformată	1873-1880	Türkevi, Ungaria
75.	Bernáth Jákob	pantofar	mozaică	1852- 1858	Andrid
76.	Dinkó György	pantofar	!	1857	Valea lui Mihai
77.	Féner Moritz	pantofar	mozaică	1869	Valea lui Mihai
78.	Féner Mózes	pantofar	!	1869	Șimian
79.	Káin (Kájin) Mózes	pantofar	mozaică	1852-1869	Valea lui Mihai
80.	Kláin (Klájn) Farkás	pantofar	mozaică	1862-1871	Nyíracsád, Ungaria
81.	Kulcsár Zsigmond	pantofar	reformată	1860-1873	Valea lui Mihai
82.	Megyesi Károly	pantofar	reformată	1870-1871	Mișca
83.	Nemes Géza	pantofar	!	1879	Valea lui Mihai
84.	Simkó György	pantofar	romano-catolică	1852-1866	Valea lui Mihai
85.	Simon Grünstújn	pantofar	mozaică	1873	Nagybajom, Ungaria
86.	Svartz (Schvarcz) János	pantofar	mozaică	1858-1875	Valea lui Mihai

87.	Sztrebeloski András	pantofar	romano-catolică	1855-1860	Valea lui Mihai
88.	Vida Lajos	pantofar	reformată	1867-1874	Curtuișeni,
89.	Csató Gábor	pălărier	reformată	1852-1853	Valea lui Mihai
90.	Vién (Vén) Ferentz	pălărier	romano-catolic	1858-1866	Valea lui Mihai
91.	Deme János	rotar	reformată	1852	Valea lui Mihai
92.	Kováts János	rotar	reformată	1852-1853	Valea lui Mihai
93.	Nagy József	rotar	reformată	1869	Șimian
94.	Szabó György	rotar	reformată	1866-1867	Curtuișeni
95.	Talladi János	rotar	reformată	1852	Valea lui Mihai!
96.	Mólnár Sándor	rotar (pt. spițe)	reformată	1852	Valea lui Mihai!
97.	Iszák Farkás	săpunar	mozaică	1852-1858	Șilindru
98.	Svartz Lörintz	săpunar	mozaică	1852-1855	Valea lui Mihai!
99.	Svartz Solomon	săpunar	mozaică	1859	Valea lui Mihai
100.	Sicherman Adolf	sticlar	mozaică	1852	Valea lui Mihai!
101.	Deúts Benjamin	tăbăcar	mozaică	1852	Valea lui Mihai
102.	Esztrájger Mózes	tăbăcar	!	1853	Valea lui Mihai
103.	Fehér Sándor	tâmplar	reformată	1862	Valea lui Mihai
104.	Király Lajos	tâmplar	reformată	1852	Valea lui Mihai
105.	Nagy Ferentz	tâmplar	reformată	1857-1880	Valea lui Mihai
106.	Nagy János	tâmplar	reformată	1852-1854	Valea lui Mihai
107.	Novák János	tâmplar	reformată	1852-1871	Valea lui Mihai
108.	Novak Károly	tâmplar	reformată	1852	Valea lui Mihai!
109.	Stalyner Antal	tâmplar	mozaică	1871	Curtușeni!!
110.	Ványi András	tâmplar	reformată	1852-1858	Valea lui Mihai
111.	Veisz (Véisz) Abrahám	tâmplar	mozaică	1852-1859	Valea lui Mihai!
112.	Vida Mihály	tâmplar	reformată	1863	Sântimreu
113.	Egri Jákob	vopsitor/zugrav	mozaică	1852-1874	Valea lui Mihai
114.	Tóbiás György	zidar	reformată	1852	Valea lui Mihai!

Tabel cu numele ucenicilor și calfelor care învățau o meserie la meșterii din asociația din Valea lui Mihai în perioada 1852-1880

(ANRSJBh, *Fond Asociația Micilor Meseriași Valea lui Mihai*, d. 3/1852-1880, f. 1-27)

Nr. crt.	Nume și prenume	Vârsta	Situația profesională	Religia	Locul nașterii	Meseria învățată	An înregistrare	Numele meșterului la care învață
1.	Ádám Daniel	17 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	cizmar	1868	Vasvári István
		20 ani	calfă					Kiss Gábor
2.	Alygenberg Vincze	13 ani	ucenic	rom.-cat.	Valea lui Mihai	pantofar	1871	Megyesi Károly
3.	Árva Antal	20 ani	ucenic	!	Curtuișeni (Bihor)	frânghier	1858	Szabó Páll
		21 ani	calfă				1859	
4.	Áts György	14 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1856	Sztrebeloski András
5.	Balás István	14 ani	ucenic	!	Șimian (Bihor)	pantofar	1870	Vida Lajos
6.	Balás Sándor	14 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	cojocar	1870	Vajda András
		19 ani	calfă				1876	
7.	Bálintzki László	18 ani	ucenic	reformată	Kaba, Ungaria	morar	1880	Biri Lajos
8.	Balla Béla	15 ani	ucenic	reformată	Adoni! (Bihor)	rotar	1869	Nagy József
9.	Balog Dániel	14 ani	ucenic	reformată	Vetiș (Satu Mare)	croitor	1869	Fekete István
		18 ani	calfă				1873	
10.	Balós Ferentz	13 ani	ucenic	reformată	Királyi (Horná Kráľová), Slovacia	pantofar	1871	Kúlcsár Zsigmond
11.	Barnos Sándor	18 ani	calfă	!	Ciocaia (Bihor)	pălărier	1853	Csató Gábor
12.	Benedek Mózes	14 ani	ucenic	mozaică	Pir	pantofar	1856	Kájin Mózes
		18 ani	calfă				1859	
13.	Benstájn Adolf	14 ani	ucenic	mozaică	Nyírbátor, Ungaria	pantofar	1867	Svartz János
		18 ani	calfă					
14.	Bercik Imre	14 ani	ucenic	rom.cat.	Sátoraljaújhely, Ungaria	cizmar	1858	Szépszéri József
		19 ani	calfă				1863	Ozsváth Mihály

15.	Berényi Jósef	19 ani	calfă	!	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1862	Berényi János
16.	Berger Farkás	13 ani	ucenic	mozaică	Galoșpetreu (Bihor)	croitor	1872	Róth Móritz
		17 ani	calfă				1876	
17.	Bernáth Fridman	28 ani	calfă	!	Ridnia (Radvanka) (Ungvár), Ujhorod, Ucraina	pantofar	1858	Bernáth Jákob
18.	Bertzik Mihály	14 ani	ucenic	!	Sátoraljaújhely, Ungaria	pantofar	1861	Kulcsár Zsigmond
		18 ani	calfă	!			1864	
19.	Biró Gábor	15 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1871	Kiss Gábor
		17 ani	calfă				1873	
20.	Biró József	21 ani	ucenic	mozaică	Acsád, Ungaria	pantofar	1862	Káin Mózes
21.	Böthe János	17 ani	ucenic	!	Acsád, Ungaria	pantofar	1862	Kláin Farkás
22.	Brón Ignátz	21 ani	calfă	!	Levelek, Ungaria	pantofar	1862	Vasvári István
23.	Bűte Károly	13 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	cizmar	1869	Kiss Gábor
24.	Bütás Ferentz	14 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	cizmar	1876	Szépszéri József
		17 ani	calfă				1879	Túnyogi Sámuel
25.	Büte János	25 ani	calfă	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1865	Kláin Farkás
26.	Bűte János	15 ani	ucenic	!	Acsád, Ungaria	fierar	1865	Homenik Lajos
27.	Csató Sándor	18 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai	cizmar	1879	Túnyogi Sámuel
28.	Csató Zsigmond	17 ani	calfă	!	Otomani (Bihor)	cizmar	1857	Szépszéri József
		15 ani	ucenic				1855	
29.	Csiri Gábor	13 ani	ucenic	reformat	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1867	Vida Lajos
		16 ani	calfă				1870	
30.	Csiri János	13 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai	cojocar	1870	Vajda András
31.	Csobán István	15 ani	ucenic	reformată	Balmazújváros, Ungaria	cizmar	1870	Szépszéri József
		19 ani	calfă				1874	
32.	Csórba Ferentz	15 ani	ucenic	reformată	Craidorolț (Satu Mare)	croitor	1874	Fekete István
		19 ani	calfă				1878	

33.	Czakó Zsigmond	12 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	lăcătuș	1869	Kiss József
34.	Dániel Abrahám	19 ani	calfă	mozaică	Valea lui Mihai! (Bihor)	cizmar	1859	Szépszéri József
35.	Dihenes Imre	21 ani	calfă	rom-cat.	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1872	Túnyogi Sámuel
36.	Dihensi János	13 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1870	Kiss Gábor
37.	Dikercs Károly	19 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1853	Szépszéri József
38.	Diószegi János	19 ani	ucenic	rom-cat.	Pócspetri, Ungaria	fierar	1867	Béke Sándor
		22 ani	calfă					
39.	Dobos Zsigmon	13 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1871	Tatos Imre
40.	Domokos Márton	21 ani!	ucenic		Valea lui Mihai! (Bihor)	fierar	1864	Tatos Imre
41.	Elbaum Iszák	14 ani	ucenic	mozaică	Otomani (Bihor)	croitor	1857	Ritka Jószef
		17 ani	calfă				1859	
42.	Elbdánam Dániel	17 ani	ucenic!	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1856	Szépszéri József
43.	Erenfeld József	18 ani	calfă	mozaică	Sudurău (Satu Mare)	pantofar	1858	Kájin Mózes
44.	Esztrájger József	16 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	tăbăcar	1853	Esztrájger Mózes
45.	Fábján Ferentz	15 ani	ucenic	!	Mezö Ulylaki Delureni (Bistrița-Năsăud)	fierar	1853	Berényi János
		19 ani	calfă				1857	
46.	Farkas Sándor	15 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1853	Farkás Mihály
		19 ani	calfă					
47.	Fazkas! Farkas	16 ani	calfă	mozaică	Acsád, Ungaria	pantofar	1853	Káin Mózes
48.	Fejer József	17 ani	calfă		Valea lui Mihai	tâmplar	1855	Ványi András
49.	Fóris József	12 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	cizmar	1867	Vasvári István
50.	Fórisz József	15 ani	ucenic	reformat	Șimian (Bihor)	cojocar	1870	Vajda András
		19 ani	calfă				1874	
51.	Fridman Ignátz	19 ani	calfă	!	Cheț (Bihor)	zugrav	1857	Egri Jákob
52.	Gaszi János	18 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1853	Berényi János
53.	Gelbman József	19 ani	calfă	mozaică	Șimian (Bihor)	pantofar	1869	Féner Moritz
54.	Gera Károly	17 ani	ucenic!		Marghita (Bihor)	frânghier	1858	König Ferentz

55.	Gere László	14 ani	ucenic	reformată	Tăuteu! (Bihor)	cizmar	1868	Szendi László
		20 ani	calfă				1872	
56.	Glósz Ferentz	15 ani!	ucenic	!	Săcuieni (Bihor)	fierar	1869	Berényi János
57.	Gorda András	14 ani	ucenic	gr.-cat.	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1856	Simkó György
		19 ani	calfă				1861	
58.	Gotlib Farkas	16 ani	calfă	!	Galoșpetreu (Bihor)	croitor	1858	Júng Jákob
59.	Gotlib Márton	16 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1853	Gotlib Májer
60.	Gotlib József	14 ani	ucenic	mozaică	Adoni (Bihor)	croitor	1869	Róth Móritz
		17 ani	calfă				1872	
61.	Gotlieb Solomon	19 ani	calfă	mozaică	Bánháza (Fülöp), Ungaria	cizmar	1869	Schvartz (Svartz) János
62.	Grinfeld Solomon jr.	15 ani	ucenic	mozaică	Cheț (Bihor)	cojocar	1853	Grinfeld Solomon
63.	Grósz Ábrahám	13 ani	ucenic	mozaică	Andrid (Satu Mare)	pantofar	1859	Káin Mózes
		18 ani	calfă				1863	
64.	Grósz Ábrahám	17 ani	calfă	mozaică	Ciumești (Satu Mare)	pantofar	1867	Svartz János
65.	Grósz Solomon	27 ani	calfă	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1855	Júng Jákob
66.	Grün Bertalan	20 ani	calfă	mozaică	Szamostatárfalva, Ungaria	fierar	1871	Balog György
67.	Guyás György	16 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pălărier	1866	Vén Ferentz
68.	Gyalog István	14 ani!	ucenic	reformată	Almosd, Ungaria	fierar	1870	Balog György
		17 ani	calfă					
69.	Gyúla Sándor	12 ani	ucenic	rom.cat.	Șimian (Bihor)	cojocar	1870	Vajda András
70.	Hebényi György	24 ani	calfă	!	Oradea (Bihor)	cizmar	1853	Tájglér Mihály
71.	Hébenyi János	19 ani	ucenic	!	Oradea (Bihor)	tâmplar	1853	Novák János
72.	Herman Izsák	18 ani	calfă!	!	Valea lui Mihai (Bihor)	vopsitor/ zugrav	1856	Egri Jákob
73.	Homenik Károly	15 ani	ucenic	greco-cat.	Tokaj, Ungaria	fierar	1872	Homenik Lajos
		20 ani	calfă					

74.	Homenik Lajos	14 ani	ucenic	!	Tiszalök - Ungaria	fierar	1853	Béke Sándor
		18 ani	calfă				1857	
75.	Húzsti Sándor	13 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1871	Kúlcsár Zsigmond
		19 ani	calfă				1876	
76.	Ibai József	19 ani	calfă	rom. cat.	Valea lui Mihai (Bihor)	frânghier	1864	Sztojka Ferentz
77.	Izsák Bernáth	23 ani	calfă		Curtuișeni (Bihor)	săpunar	1858	Izsák Farkás
78.	Izsák Farkas	33 ani	calfă	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	săpunar-lumânar	1857	Cultul
79.	Izsák Imre	13 ani	ucenic	rom-cat.	Sălacea (Bihor)	lăcătuș	1879	Tús József
		17 ani	calfă					
80.	Jákob Mózes	17 ani	ucenic	!	Pir (Bihor)	pantofar	1860	Káin Mózes
		20 ani	calfă				1863	
81.	Jóbb Sándor	18 ani	calfă!	!	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1873	Tatos Imre
82.	Junk Károly!	17 ani!	calfă	!	Valea lui Mihai! (Bihor)	tâmplar	1866	Novák János
83.	Kagy Gábor	16 ani	ucenic	reformat	Șimian (Bihor)	pantofar	1870	Megyesi Károly
		20 ani	calfă				1872	
84.	Káin Izsák	11 ani	ucenic	mozaică	Pișcolt (Bihor)	pantofar	1853	Kájin Mózes
85.	Kájin Adolf	12 ani	ucenic		Valea lui Mihai	pantofar	1867	Kájin Mózes
86.	Kanfman Ferentz	14 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai	croitor	1855	Spitz Jákob
87.	Kány Leopold	12 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1868	Nájhfeld Móritz
		15 ani	calfă					
88.	Karsai Károly	16 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1874	Vida Lajos
89.	Katz Márton	14 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1856	Grinfeld Hajman
		17 ani	calfă				1859	Gotlib Májer
90.	Katz Moritz	16 ani	calfă	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1863	Svartz János
91.	Kátzi István	18 ani	calfă	!	Pir! (Satu Mare)	pantofar!	1859	Kájin Mózes

92.	Kejed!! Sándor	15 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	tâmplar	1855	Ványi András
93.	Kelemen Károly	17 ani	calfă	!	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1864	Kulcsár Mihály
94.	Kelemen Károly	14 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1861	Simkó György
95.	Kerezsi István	17 ani	ucenic	!	Andrid (Satu Mare)	cojocar	1857	Vajda András
		21 ani	calfă	!			1861	
96.	Kéri József	14 ani	ucenic	reformată	Galoșpetreu (Bihor)	fierar	1871	Pethe Ferentz
		20 ani	calfă				1876	Berényi János
97.	Kiss Gábor	16 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1876	Kiss Gábor
		16 ani	calfă					
98.	Kiss György	!!	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	frânghier	1863	Szabó Páll
99.	Kiss Imre	13 ani	ucenic	rom-cat.	Adoni	cizmar	1865	Kiss Gábor
		17 ani	calfă!	rom-cat.			1869	
100.	Kiss István	16 ani	ucenic	reformată	Curtuișeni (Bihor)	croitor	1876	Fekete István
		19 ani	calfă				1879	
101.	Kiss Lajos	14 ani	ucenic	reformată	Curtuișeni (Bihor)	croitor	1871	Fekete István
		19 ani	calfă				1876	
102.	Kiss! Károly	17 ani	calfă	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1879	Kiss Gábor
103.	Kiss! Sámuel	14 ani	ucenic	!	Bakonszeg - Ungaria	tâmplar	1859	Véisz Abraham
104.	Klájn Adolf	12 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1867	Kájin Mózes
105.	Klánj Mihály	19 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1871	Kláin Farkás
106.	Klausz Ferentz	18 ani	calfă	rom. cat.	Săcuieni (Bihor)	fierar	1869	Berényi János
107.	Klein Ignatz	21 ani	calfă	mozaică	Almosd, Ungaria	croitor	1854	Spitz Jákob
108.	Kóblistájn Ferentz	14 ani	ucenic	mozoică	Urvind! (Bihor)	cizmar	1867	Szépszéri József
109.	Kolba József	15 ani	ucenic	rom.-cat.	Adoni (Bihor)	cizmar	1870	Túnyogi Sámuel
110.	Kontz Ferentz	18 ani	ucenic	mozaică	Cherechiu (Bihor)	tâmplar	1853	Novák János
		19 ani	calfă				1855	
111.	Konyári László	15 ani!	ucenic	!	Acsád, Ungaria	cizmar	1864	Szépszéri József

112.	Kopányi Imre	16 ani	calfă	!	Săcuieni (Bihor)	fierar	1865	Pethe Ferentz
113.	Kordos Ferentz	11 ani	ucenic	greco.-cat.	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1870	Szépszéri József
114.	Kötelvéró József	16 ani	ucenic	reformată	Buda (Budapesta)	cizmar	1873	Szendi Lázsló
115.	Kovács Gábor	13 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	croitor	1871	Fekete István
116.	Kovács Gábor	14 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1871	Berényi János
		20 ani	calfă				1876	
117.	Kovács Lajos	13 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1868	Vida Lajos
118.	Kovács Sándor	18 ani	calfă	reformată	Șimian (Bihor)	croitor	1876	Fekete István
119.	Kováts Sándor	15 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1879	Tatos Imre
120.	Krasz Márton	16 ani	calfă	!	Acsád, Ungaria	croitor	1858	Spitz Jákob
121.	Kudasyi! András	16 ani	calfă!	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1855	Szépszéri József
122.	Kulcsár József	18 ani	calfă	reformat	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1870	Kulcsár Mihály
123.	Kulcsár Zsigmond	17 ani	calfă	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1855	Simkó György
124.	Künkársz Lajos!	17 ani	calfă	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1878	Túnyogi Sámuel
125.	Kuti József	17 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1856	Kiss Gábor
126.	Ladanyi András	16 ani!	calfă	!	Dindești! (Satu Mare)	cizmar	1859	Szépszéri József
127.	Lepek Rózemli!	14 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai	pantofar	1870	Svartz János
128.	Lindelfeld Antal	14 ani	ucenic	!	Vértes (Létavértes), Ungaria	croitor	1856	Júng Jákob
129.	Lúnlzer János	19 ani	calfă	rom-cat.	Geszteréd, Ungaria	morar	1878	Biri Lajos
130.	Mándoki Ferentz	18 ani	calfă	greco-cat.	Kokad, Ungaria	frânghier	1861	Sztoyka Ferentz
131.	Mándoki János	19 ani	ucenic	!	Leta Mare (Létavértes), Ungaria	pantofar	1854	Simkó György
		22 ani	calfă					
132.	Markovits Hájman	16 ani	ucenic	mozaică	Carei (Satu Mare)	croitor	1853	Gotlib Májer
		17 ani	calfă				1854	
133.	Mátyás János	17 ani	ucenic	!	Galoșpetreu (Bihor)	cizmar	1860	Olyüs János
134.	Megyesi Károl	17 ani	ucenic	reformată	Mișca (Bihor)	pantofar	1858	Simkó György
		20 ani	calfă				1861	

135.	Meszlényi Antal	13 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1858	Kiss Gábor
		18 ani	calfă				1863	
136.	Meszlényi József	15 ani!	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1868	Kulcsár Zsigmond
137.	Metsán Ferentz	18 ani	calfă	rom.-cat.	Valea lui Mihai (Bihor)	morar	1873	Biri Lajos
138.	Minszáros Lajos	14 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1874	Szépszéri József
139.	Mintán János	17 ani!	calfă	greco-cat.	Acsád, Ungaria	cizmar	1866	Szépszéri József
140.	Mólnár Elék	15 ani!	ucenic		Acsád, Ungaria	fierar	1860	Béke Sándor
141.	Nagy Gábor	16 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	pantofar	1970	Megyesi Károly
142.	Nagy Gábor	13 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai	croitor!	1869	Fekete István
143.	Nagy Imre	12 ani	ucenic	!	Șimian (Bihor)	cizmar	1858	Karsay Márton
144.	Nagy István	26 ani	calfă	reformată	Debrecen!, Ungaria	croitor	1879	Fekete István
145.	Nagy Károly	17 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai	tâmplar	1880	Nagy Ferentz
146.	Nagy Sándor	17 ani	ucenic	reformat	Șimian (Bihor)	pantofar	1867	Kulcsár Zsigmond
147.	Nagy Sándor	20 ani	calfă	reformată	Șimian (Bihor)	cizmar	1868	Megyesi Károly
148.	Nagy Sándor	18 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	cizmar	1868	Szépszéri József
149.	Német Ábrahám	14 ani	ucenic	!	Santău (Satu Mare)	pantofar	1869	Kájin Mózes
150.	Németi Lajos	16 ani	ucenic	rom.-cat.	Valea lui Mihai (Bihor)	frânghier	1858	Szabó Páll
		19 ani	calfă				1861	
151.	Novák Dániel	17 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	rotar	1869	Nagy Jószef
		18 ani	calfă					
152.	Novák János jun.	13 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	tâmplar	1870	Novák János
		17 ani	calfă					
153.	Oláh József	15 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1866	Fekete István
154.	Olyüs György	14 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1854	Ozsváth Mihály
		17 ani	calfă				1857	
155.	Olyüs János	16 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1854	Olyüs Gábor
156.	Olyüs János	25 ani	calfă	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1854	Olyüs Gábor
157.	Osztreieher Jakob	15 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1861	Svartz János

158.	Páll József	18 ani	calfă	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1864	Ozsváth Mihály!
159.	Páll Mihály	15 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai	cizmar	1866	Túnyogi Sámuel
160.	Pap Gábor	19 ani	calfă	!	Ciocaia (Bihor)	pantofar	1857	Simkó György
161.	Pap Sándor	19 ani	calfă	!	Varsány - Ungaria	cizmar	1856	Ozsváth Mihály
162.	Papp Gábor	18 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1856	Simkó György
163.	Páskut János	14 ani	ucenic	greco-cat.	Valea lui Mihai (Bihor)	cojocar	1866	Vajda András
164.	Pataki Imre	16 ani	ucenic	reformată	Șimian (Bihor)	cizmar	1866	Vasvári István
		20 ani	calfă				1869	
165.	Pégh Sámuiel	20 ani	calfă	reformată	Abram (Bihor)	rotar	1867	Szabó György
166.	Piger János	13 ani	ucenic	reformată	Hajdúszoboszló, Ungaria	tâmplar	1871	Nóvak János
		18 ani	calfă				1876	
167.	Pipó Ferentz	15 ani	ucenic	!	Acsád, Ungaria	cizmar	1862	Vasvári István
		18 ani	calfă				1865	
168.	Pópi János	14 ani	ucenic	!	Páczinyi (Pácin), Ungaria	pantofar	1869	Simkó György
169.	Púpi János	18 ani	calfă	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1866	Simkó György
170.	Púpi József	15 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1866	Berényi János
		19 ani	calfă				1870	
171.	Pásztai József	14 ani	ucenic	!	Carei (Satu Mare)	cizmar	1858	Vasvári István
		17 ani	calfă					
172.	Rak Antal	19 ani	ucenic	rom.-cat.	Buda! (Budapesta)	dogar	1879	Rak Ferentz
173.	Réder József	18 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	cizmar	1866	Szépszéri József
174.	Rozental Simon	18 ani	calfă	!	Szentgyörgyábrány, azi Nyírábrány – Ungaria	fierar	1857	Béke Sándor
175.	Samosi Károly	17 ani	calfă	reformată	Debrecen, Ungaria	morar	1880	Biri Lajos
176.	Sámuel Mózes	12 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1856	Grinfeld Hajman
		15 ani	calfă				1859	Júng Jakób

177.	Schvartz Farkás	22 ani	calfă	!	Galoșpetreu (Bihor)	pantofar	1869	Káin Mózes
178.	Simon Ferentz	19 ani	calfă	reformat	Acsád, Ungaria	fierar	1876	Tatos Imre
179.	Simon Sándor	14 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1853	Simon Mózes
180.	Sófcsie! Miháily	18 ani!	ucenic	!	Pișcolt! (Satu Mare)	pantofar	1862	Simkó György
181.	Sójom Gergely	20 ani	ucenic	!	Săcuieni (Bihor)	pantofar	1856	Sztrebeloski András
		24 ani	calfă				1860	
182.	Spitz Márton	15 ani	ucenic	mozaică	Sanislău! (Satu Mare)	croitor	1853	Júng Jakób
183.	Süküsdi Mihály	18 ani	calfă	!	Gebe, azi Nyírkáta, Ungaria	tâmplar	1854	Ványi András
184.	Svartz Lörincz	18 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	lumânar	1853	Cultul
185.	Svartz Sámuel	16 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	săpunar!	1855	Svartz Lörincz
186.	Szabó Albert	17 ani	ucenic	!	Olosig (Bihor)	fierar	1861	Berényi János
		19 ani	calfă				1864	
187.	Szabó Imre	18 ani	ucenic	reformată	Leta Mare (Létavértes), Ungaria	fierar	1862	László Sándor
188.	Szabó Imre	16 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1866	Kulcsár Zsigmond
189.	Szabó Iulius	16 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1865	Kulcsár Zsigmond
190.	Szabó Sándor	15 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	rotar	1866	Szabó György
		18 ani	calfă					
191.	Szakmari Antal	19 ani	ucenic	reformată	Hajdúböszörmény, Ungaria	cizmar	1873	Szépszéri József
192.	Szász György	19 ani	ucenic	greco-cat.	Acsád, Ungaria	cizmar	1869	Vasvári István
193.	Szilágy Károly	15 ani	ucenic	rom. cat.	Adoni (Bihor)	pantofar	1875	Svartz János
		19 ani	calfă				1879	Nemes Géza
194.	Szipszer Ferentz	18 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1873	Kúlcsár Zsigmond
195.	Takáts Ferentz	15 ani	ucenic	greco-cat.	Acsád, Ungaria	cizmar	1873	Szépszéri József
		18 ani	calfă				1876	
196.	Tataji Fererntz	18 ani	calfă	!	Pișcolt (Satu Mare)	tâmplar	1858	Ványi András

197.	Tatár Ferentz	19 ani	ucenic!	!	Valea lui Mihai (Bihor)	tâmplar	1858	Ványi András
198.	Tatos Imre jr.	16 ani	ucenic	reformat	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1870	Tatos Imre
199.	Tolkisz Antal	18 ani	calfă	rom-cat.	Buda (Budapesta)	dogar	1879	Rak Ferentz
200.	Tolnai János	18 ani	ucenic	!	Acsád, Ungaria	tâmplar	1858	Novák János
		22 ani	ucenic					
201.	Tóth Josef	15 ani	ucenic	rom.-cat.	Cheșereu (Bihor)	frânghier	1863	Szabó Páll
		18 ani	calfă				1866	
202.	Tóth Sándor	20 ani	calfă	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1877	Tatos (Talos) Imre
203.	Tóth Zsigmond	12 ani	ucenic	reformată	Adoni	cizmar	1868	Túnyogi Sámuel
204.	Túnyogi Mihály	16 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	rotar	1853	Kováts János
205.	Túnyogi Sámuel	18 ani!	ucenic	!	Valea lui Mihai! (Bihor)	tâmplar	1854	Nagy János
206.	Ujvári Kálmán	13 ani	ucenic	rom. cat.	Cheșereu (Bihor)	pantofar	1861	Kulcsár Zsigmond
		16 ani	calfă				1864	
207.	Ungár Jákob	22 ani	calfă	mozaică	Pápa – Ungaria	zugrav	1854	Egri Jákob
208.	Vajda András	18 ani	calfă	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cojocar	1877	Vajda András
209.	Vajda Lajos	13 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai	pantofar	1863	Simkó György
210.	Vajda Lajos	14 ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cojocar	1866	Vajda András
		17 ani	calfă					
211.	Vájs Soloman	20 ani	calfă	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	fierar	1855	Béke Sándor
212.	Vánberger Móritz	14 ani	ucenic	!	Pap (Nyírség), Ungaria	croitor	1856	Ritka József
		16 ani	calfă				1859	
213.	Varaosz! Márton	16 ani	ucenic	!	Almosd, Ungaria	croitor	1858	Spitz Jákob
214.	Varji Ferdinand	17 ani!	ucenic	rom. cat.	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1875	Svartz János
215.	Veisz Abrahám	18 ani	calfă	mozaică	Pișcolt (Satu Mare)	croitor	1869	Róth Móritz
216.	Veisz József	17 ani	calfă	mozaică	Șilindru (Bihor)	pantofar	1861	Káin Mózes
217.	Veisz Mihály	17 ani	calfă	!	Valea lui Mihai	croitor	1857	Veisz Mózes
218.	Vejsz Jákob	14 ani	ucenic	mozaică	Pișcolt (Bihor)	croitor	1853	Grinfeld Hajman

219.	Vénkle Szebestyén	16 ani	calfă	rom-cat.	Șimian (Bihor)	morar	1873	Biri Lajos
220.	Zágla József	17 ani	ucenic!	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	cojocar	1877	Vajda András
221.	Zih János	13ani	ucenic	reformată	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1870	Megyesi Károly
		17 ani	calfă				1874	Kúlcsár Zsigmond
222.	Zikerhman Leopold	15 ani	ucenic	mozaică	Nádudvar, Ungaria	fierar	1858	Béke Sándor
		17 ani	calfă				1860	
223.	Zinger Adolf	14 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1858	Kájin Mózes
		16 ani	calfă				1860	
224.	Zinger Ignátz	14 ani	ucenic	!	Valea lui Mihai (Bihor)	frânghier	1860	Vukiy József
225.	Zinger Leopold	15 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1876	Róth Móritz
		19 ani	calfă					
226.	Zinger Mihály	14 ani	ucenic	mozaică	Valea lui Mihai (Bihor)	croitor	1867	Róth Móritz
		16 ani	calfă				1869	
227.	Zlánj Mihály	19 ani	calfă!	!	Valea lui Mihai (Bihor)	pantofar	1871	Kláin Farkás

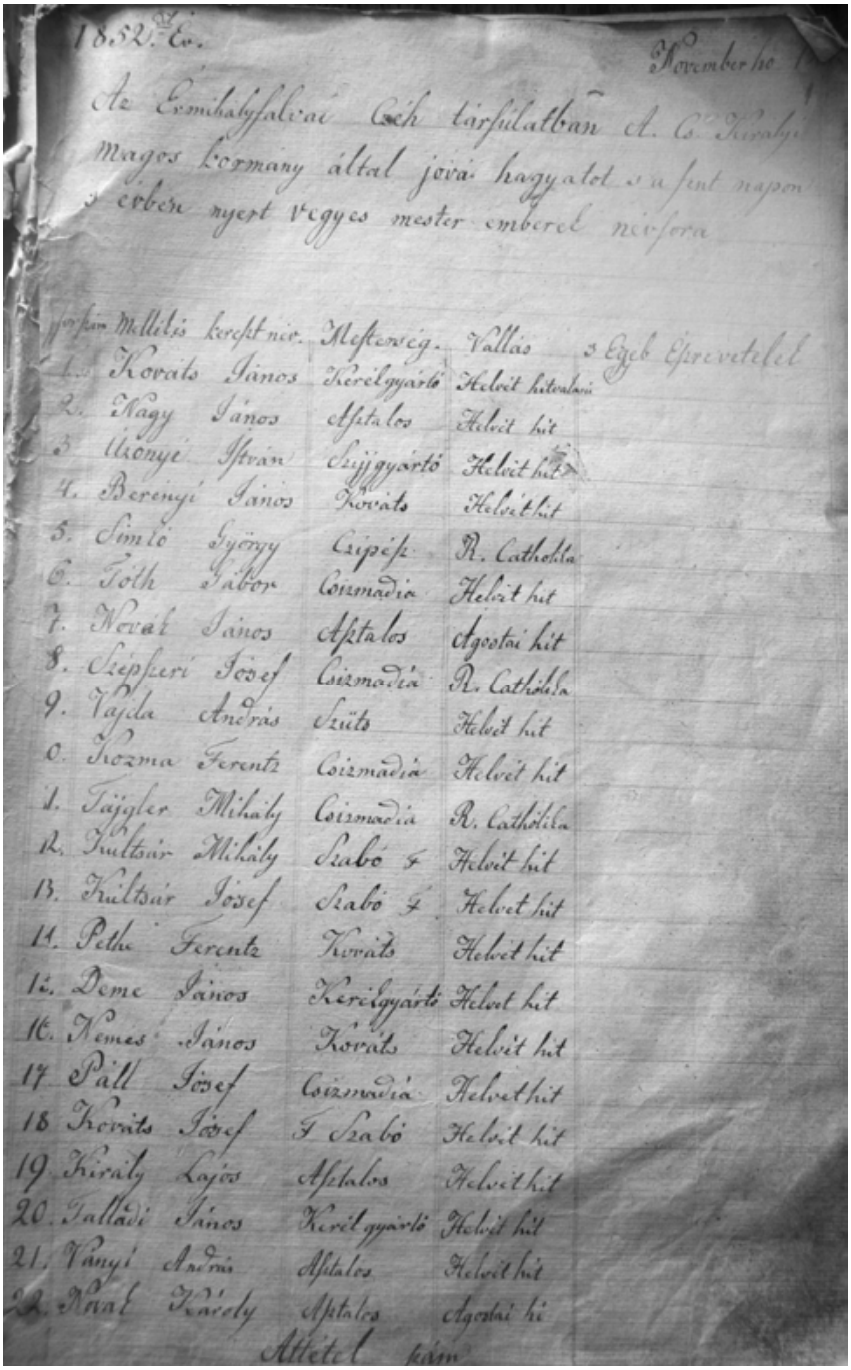

1852. Esz.

November ho 1

Az Erdmihályfalvai Czéh társulatban A. Cs. Királyi Magos Germány által jóvá hagyatot s a fent napon s évben nyert vegyes mester emberek nevsora

Sorszám	Mellyis keresztnév	Mesterség	Vallás	s Egyéb Eszrevételek
1.	Kovats	János	Kerékgyártó	Helvét hitvallású
2.	Nagy	János	Asztalos	Helvét hit
3.	Ujonyi	István	Szijjgyártó	Helvét hit
4.	Berenyi	János	Kovats	Helvét hit
5.	Simló	György	Csipke	R. Catholika
6.	Toth	Jábor	Czizmadia	Helvét hit
7.	Novák	János	Asztalos	Agostai hit
8.	Szépszeri	József	Czizmadia	R. Catholika
9.	Vajda	András	Szüts	Helvét hit
0.	Kozma	Ferentz	Czizmadia	Helvét hit
1.	Tajgler	Mihály	Czizmadia	R. Catholika
12.	Kultsár	Mihály	Szabó	Helvét hit
13.	Kultsár	József	Szabó	Helvét hit
14.	Pethe	Ferentz	Kovats	Helvét hit
15.	Deme	János	Kerékgyártó	Helvét hit
16.	Nemes	János	Kovats	Helvét hit
17	Páll	József	Czizmadia	Helvét hit
18	Kovats	József	Szabó	Helvét hit
19	Király	Lajos	Asztalos	Helvét hit
20.	Tallódi	János	Kerékgyártó	Helvét hit
21.	Ványi	András	Asztalos	Helvét hit
22.	Novák	Károly	Asztalos	Agostai hi

Attétel kám

Prima filă a tabelului cu persoanele care făceau parte din breasla meseriașilor din Valea lui Mihai în anul 1852 (ANRSJBh, *Fond Asociația Micilor Meseriași Valea lui Mihai*, d. 2/1852, f. 1)

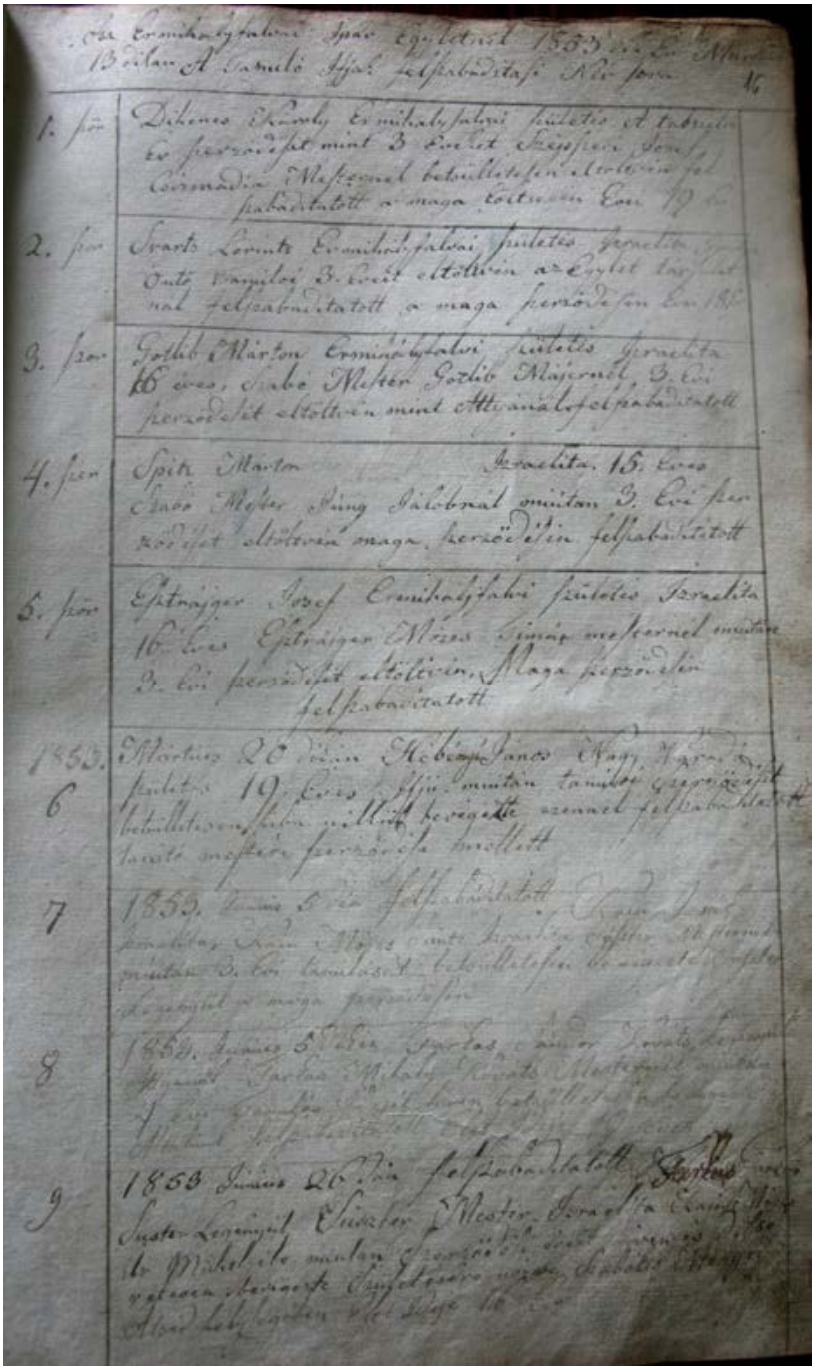

Filă din registru de evidență a ucenicilor și calfelor care lucrau la anumiți meșterii din Valea lui Mihai în perioada 1853-1880 (ANRSJBh, Fond Asociația Micilor Meseriași Valea lui Mihai, d. 3/1852-1880, f. 16)